

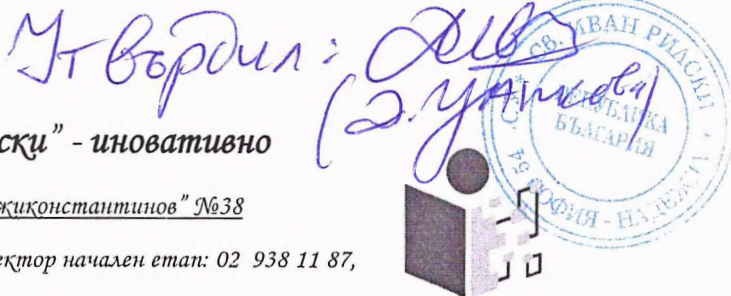

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

МЕТОДИЧЕСКО ОБЕДИНЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Критерии за оценяване на резултатите на учениците в обучението по български език и литература

I. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЖАНРОВИТЕ ПИСМЕНИ РАБОТИ В ПРОГИМНАЗИАЛЕН И ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

1. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТРАНСФОРМИРАЩ ПРЕРАЗКАЗ (ОТ ИМЕТО НА НЕУТРАЛЕН РАЗКАЗВАЧ ИЛИ ОТ ИМЕТО НА ГЕРОЙ)

ОЦЕНЯВАНИ УМЕНИЯ	Брой точки
I. Умения за възпроизвеждане на съдържанието на изходния текст	11
I.1. Съдържанието се предава в завършен текст: - фактологически вярно - подробно - свързано	0 – 3 0 – 4 0 – 2
I.2. Пряката реч се преобразува в непряка реч	0 – 2
II. Умения за изпълнение на дидактическата задача	6
II.1. От изходния текст се предават известните на разказвача (изискван от дидактическата задача) елементи на повествование, описание и разсъждение в последователност, зависеща от неговата гледна точка - предадени са известните на разказвача (изискван от дидактическата задача) елементи - елементите са предадени в последователност, зависеща от гледната точка на разказвача (изискван от дидактическата задача)	0 – 2 0 – 2
II.2. Използва се подходящо основно глаголно време	0 – 2
III. Умения за прилагане на книжовноезиковите правила*	10
III.1. Спазват се правописните правила	0 – 3
III.2. Спазват се граматичните правила	0 – 3
III.3. Спазват се пунктуационните правила	0 – 2
III.4. Употребяват се стилово уместни лексикални средства	0 – 2
IV. Умения за графично оформяне на текста (правилно обособяване на абзаци; ясна графика на писмото, включително и при редактиране)	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	30

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

2. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СБИТ ПРЕРАЗКАЗ НА (ОТКЪС ОТ) ХУДОЖЕСТВЕН ТЕКСТ

ОЦЕНЯВАНИ УМЕНИЯ	Брой точки
I. Умения за създаване на текст съобразно особеностите на сбита преразказ	12т.
I.1 Вярно, последователно (без допускане на разместване на епизоди) и сбито (компресирано) предаване на съдържанието в съответствие с изходния текст	0 – 3
I.2. Предаване на съдържанието без включване на извънсюжетни елементи от оригиналния текст (описания, разсъждения и др.)	0 – 3
I.3. Предаване на съдържанието без пропускане на епизоди, важни за развитието на действието	0 – 3
I.4. Предаване на съдържанието без включване на собствени разсъждения, оценки и под.	0 – 3
II. Умения за езиково оформяне на ученическия текст	16 т.
II.1. Спазване на правописните правила	0 – 3
II.2. Спазване на пунктуационните правила ¹	0 – 3
II.3. Спазване на граматичните правила	0 – 3
II.4. Правилно и последователно преобразуване на пряка реч в непряка реч	0 – 2
II.5. Точна и последователна употреба на системата от глаголни времена и наклонения с основно глаголно време, подходящо за сбит преразказ	0 – 2
II.6. Точна и уместна употреба на думи и изрази с пряко и с преносно значение, съответстващи на стила на изходния текст	0 – 3
III. Умения за графично оформяне на ученическия текст	2 т.
III.1. Графично открояване на абзаците	0 – 1
III.2. Ясна графика на писмото, включително и при редактиране	0 – 1
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	30 т.

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

3. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ОТГОВОР НА ЛИТЕРАТУРЕН ВЪПРОС

ОЦЕНЯВАНИ УМЕНИЯ	Брой точки
I. Умения за създаване на аргументативен текст – отговор на литературен въпрос	22 т.
I.1. Умения за формулиране на теза	4
I.1.1. Отчетливо (ясно) заявена теза	0 – 1
I.1.2. Теза, адекватна на зададения въпрос	0 – 2
I.1.3. Логическо извеждане на подтези	0 – 1
I.2. Умения за аргументиране – разсъждения върху текстови структури (сюжет/фабула, разказвач/повествование, лирически герой/лирически говорител и под.) и структурни елементи на литературния текст (диалог, пейзаж, художествен детайл и т.н.)	18
I.2.1. Целенасочени (насочени към аргументиране на тезата/подтезите) разсъждения	0 – 3
I.2.2. Задълбочени разсъждения	0 – 3
I.2.3. Логически съгласувани разсъждения	0 – 3
I.2.4. Точно идентифициране на текстови структури в литературния текст и на негови структурни елементи	0 – 3
I.2.5. Разсъждения върху текстови структури в литературния текст и върху негови структурни елементи, адекватни на конкретното художествено значение на тези структури и елементи	0 – 3
I.2.6. Разсъждения върху текстови структури в литературния текст и върху негови структурни елементи, адекватни на художествения смисъл на литературния текст	0 – 3
II. Умения за композиране и структуриране на ученическия текст	6 т.
II.1. Обособяване на композиционните елементи на ученическия текст	0 – 2
II.2. Смесово обвързване на композиционните елементи на ученическия текст	0 – 2
II.3. Смесово обвързване на структурните елементи на ученическия текст (между тезата и подтезите, между тезата/подтезата и аргументацията към нея)	0 – 2
III. Умения за езиково оформяне на ученическия текст	10 т.
III.1. Спазване на правописните правила*	0 – 2
III.2. Спазване на граматичните правила*	0 – 2
III.3. Спазване на пунктуационните правила*	0 – 2
III.4. Точна и последователна употреба на системата от глаголни времена и наклонения с основно глаголно време – сегашно	0 – 2
III.5. Точна и уместна употреба на думи и изрази с пряко и с преносно значение; на термини	0 – 2
IV. Умения за графично оформяне на ученическия текст	2 т.
IV.1. Графично открояване на абзаците	0 – 1
IV.2. Ясна графика на писмото, включително и при редактиране	0 – 1

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	40 т.
--------------------------------------	--------------

4. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ОТГОВОР НА ЖИТЕЙСКИ, НАУЧЕН И НРАВСТВЕН ВЪПРОС

ОЦЕНЯВАНИ УМЕНИЯ	Брой точки
I. Умения за създаване на аргументативен текст – отговор на нравствен въпрос	22 т.
I.1. Умения за формулиране на теза	6
I.1.1. Отчетливо (ясно) формулирана собствена теза (позиция)	0 – 2
I.1.2. Теза, адекватна на зададения въпрос	0 – 2
I.1.3. Логическо извеждане на подтези	0 – 2
I.2. Умения за аргументиране	16
I.2.1. Целенасочени, съотнесени към тезата/подтезите, аргументи (разсъждения и приведени примери)	0 – 4
I.2.2. Логически съгласувани аргументи (разсъждения и приведени примери)	0 – 4
I.2.3. Задълбочени разсъждения	0 – 5
I.2.4. Адекватни изводи	0 – 3
II. Умения за композиране и структуриране на ученическия текст	6 т.
II.1. Обособяване на композиционните елементи на ученическия текст	0 – 2
II.2. Смесово обвързване на композиционните елементи на ученическия текст	0 – 2
II.3. Смесово обвързване на структурните елементи на ученическия текст (между тезата и подтезите, между тезата/подтезата и аргументацията към нея)	0 – 2
III. Умения за езиково оформяне на ученическия текст	10 т.
III.1. Спазване на правописните правила*	0 – 2
III.2. Спазване на граматичните правила*	0 – 2
III.3. Спазване на пунктуационните правила*	0 – 2
III.4. Точна и последователна употреба на системата от глаголни времена и наклонения с основно глаголно време – сегашно	0 – 2
III.5. Точна и уместна употреба на думи и изрази с пряко и с преносно значение	0 – 2
IV. Умения за графично оформяне на ученическия текст	2 т.
IV.1. Графично открояване на абзаците	0 – 1
IV.2. Ясна графика на писмото, включително и при редактиране	0 – 1
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	40 т.

* Оценява се спазването само на книжовноезиковите правила, изучени до момента.

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

5. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ИНТЕРПРЕТАТИВНО СЪЧИНЕНИЕ

ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Брой точки
1. Литературни компетентности	10 т.
1.1. Познава съдържанието на изучаваната художествена творба и се ориентира в системата на хуманитарните проблеми и ценности	0 – 2
1.2. Показва знания за автора и творбата и умения да ги ситуира в социокултурния контекст на епохата	0 – 4
1.3. Осмисля темата и подчинява разработката на нея	0 – 2
1.4. Осъзнава актуалността на разработения проблем	0 – 2
2. Компетентности за изграждане на аргументативен текст	12 т.
2.1. Формулира точна, ясна и изчерпателна теза, съответстваща на зададения проблем	0 – 4
2.2. Изгражда задълбочена, логически последователна и смислово обвързана с темата аргументация	0 – 4
2.3. Прави адекватни и изводи и заключения	0 – 2
2.4. Умее да балансира собствен текст и цитати от художествена творба	0 – 1
2.5. Оформя графически правилно текста	0 – 1
3. Езикови компетентности	8 т.
3.1. Владее и прилага лексикалната норма	0 – 2
3.2. Владее и прилага граматичната норма	0 – 2
3.3. Владее и прилага правописната норма	0 – 2
3.3. Владее и прилага пунктуационната норма	0 – 2
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	30 т.

6. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЕСЕ

ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Брой точки
1. Компетентности за изграждане на есе	10 т.
1.1. Недвусмислено изразява лична позиция, провокирана от поставения проблем	0 – 2
1.2. Обвързва проблема с актуалния контекст	0 – 2
1.3. Използва подходящи стилово езиков средства за постигане на убедителност и въздействие	0 – 3
1.4. Умее да интерпретира различни аспекти на проблема	0 – 3
2. Компетентности за изграждане на аргументативен текст	12 т.
2.1. Формулира теза, съответстваща на зададения проблем	0 – 3
2.2. Целенасочено, задълбочено и логически последователно аргументира формулираната теза	0 – 3
2.3. Изгражда логически или асоциативна организация на текста	0 – 3
2.4. Съвързва логически последователно композиционните части	0 – 3
3. Езикови компетентности	8 т.
3.1. Владее и прилага лексикалната норма	0 – 2
3.2. Владее и прилага граматичната норма	0 – 2
3.3. Владее и прилага правописната норма	0 – 2
3.3. Владее и прилага пунктуационната норма	0 – 2
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	30 т.

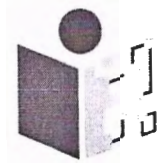

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан Хаджиқонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

7. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗЮМЕ

ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	Брой точки
1. Съдържание	6 т
1.1 Извлича информация от текста и я обработва в съответствие с поставената задача	6 т.
1.2. Твърде подробен текст, който се доближава до изходния по обем	5 т.
1.3. Не се разграничава добре съществена от несъществена информация	4 т.
1.4 Не се обхваща целия текст	3 т.
1.5. Вмъква коментар към информацията/дописва информация	2 т.
1.6 Предава информация като допуска фактологически неточности	1 т.
2. Структуриране	4 т.
2.1 Композира и структурира свой текст, като се съобразява с поставената комуникативна задача, в т.ч. и предава съдържанието на откъса от 3 лице.	4 т.
2.2. Композира и структурира свой текст, като се съобразява с поставената комуникативна задача, но не предава последователно съдържанието на откъса от 3 лице	3 т.
2.3. Текстът не е изграден в последователността на изходния текста	2 т.
2.4 Текстът има нарушение логически връзки при структуриране на изреченията	1 т.
2.5. Текстът е хаотичен и безсмислен	0 т.
2. Езикови компетентности	6 т.
3.1. Владее и прилага лексикалната норма	0 – 2
3.2. Владее и прилага граматичната норма	0 – 2
3.3. Владее и прилага правописната норма	0 – 1
3.3. Владее и прилага пунктуационната норма	0 – 1
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ ПО КРИТЕРИИТЕ:	16 т.

Забележка: Писмена работа се оценява с 0 точки и в случаите, когато ученикът е:

- ✓ предал празен лист;
- ✓ написал текст, който няма пряко отношение към поставената задача;
- ✓ писал нечетливо до степен на неразбираемост.

54. СУ „Св. Иван Рилски” - иновативно

София 1220 ул. „Йордан ХаджиКонстантинов” №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

II. КРИТЕРИИ ПРИ ТЕСТОВО ИЗПИТВАНЕ

При тестови, писмени и практически изпитвания върху всяка писмена работа, за всяка задача са посочени точките, които тя носи при верен отговор и изпълнение.

За формиране на оценка се ползва следната формула:

$2+(K:P \times 4)$, където К е броят получени точки, а Р – максималният брой точки от теста.

1. за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател **слаб**;
2. за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател **среден**;
3. за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател **добър**;
4. за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател **много добър**;
5. за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател **отличен**.

III. КРИТЕРИИ ПРИ УСТНО ИЗПИТВАНЕ (КАЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ)

Отличен - ученикът постига напълно очакваните резултати от учебните програми; в знанията и уменията няма пропуски; усвоени са всички нови понятия и ученикът ги използва правилно; притежава необходимите компетентности и може да ги прилага самостоятелно при решаване на учебни задачи в различни ситуации; действията му са целенасочени и водят до краен резултат;

Много добър - ученикът постига с малки изключения очакваните резултати от учебните програми; показва незначителни пропуски в знанията и уменията си; усвоил е новите понятия и като цяло ги използва правилно; доказва придобитите компетентности при изпълняване на учебни задачи в познати ситуации, а рядко - и в ситуации, които не са изучавани в клас, макар това да става с известна неувереност; действията му са целенасочени и водят до краен резултат, който извън рамките на изучените ситуации може да не е съвсем точен;

Добър - ученикът постига преобладаващата част от очакваните резултати от учебните програми; показва придобитите знания и умения с малки пропуски и успешно се справя в познати ситуации, но се нуждае от помощ при прилагането им в непознати ситуации; усвоена е значима част от новите понятия; действията му съдържат неточности, но в рамките на изученото водят до краен резултат;

Среден - ученикът постига само отделни очаквани резултати от учебните програми; в знанията и в уменията си има сериозни пропуски; усвоени са само някои от новите понятия; притежава задоволително ниво на компетентностите, определени като очаквани резултати в учебната програма, и ги прилага с пропуски и грешки; действията му съдържат недостатъци и рядко водят до краен резултат;

Слаб - ученикът не постига очакваните резултати от учебните програми, заложили като прагова стойност за успешност и зададени чрез степента на позитивен измерител „среден”.

54. СУ „Св. Иван Рилски“ - иновативно

София 1220 ул. „Йордан Хаджиқонстантинов“ №38

зам. директори: 02 938 10 69; зам. директор начален етап: 02 938 11 87,

канцелария: 02 938 10 21, e-mail: info-2214054@edu.mon.bg

IV. ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ:

1. Устно изпитване
2. Писмено изпитване
3. Контролни и класни работи
4. Практическа работа - изпълнение на домашна работа, индивидуална или групова работа по проект, разработване на казус и др.

Критериите са приети от всички педагогически специалисти от Методическото обединение по български език и литература:

1. Бойка Стоянова – старши учител
2. Павлинка Панчева – старши учител
3. Йотка Иванова – старши учител
4. Ина Димчева - учител
5. Силвия Русева – учител
6. Иванка Мирчева – учител
7. Надежда Илиева - учител